

**GWIDA GHALL-IMPLIMENTAZZJONI TAL-ATTIVITAJIET TA'
KOOPERAZZJONI TAHT IL-MIŻURA LEADER FIL- PROGRAMMI TAL-
IŻVILUPP RURALI 2014-2020**

**Abbozz 11/10/2013
Aġġornat: 19/11/2014**

(Verżjoni finali)

Nota: din il-verżjoni hija sogġetta għal aktar revizjonijiet li se jrin ikunu ibbażati fuq ir-riżultati ta' grupp ta' ħidma dwar il-miżura ta' kooperazzjoni taht il-programm LEADER li mistenni li jiġihaddem minn-Netwerk Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (ENRD)

Werrej

1. Introduzzjoni.....	3
1.1. Introduzzjoni għall-gwida	3
1.2. Introduzzjoni għall-Miżura LEADER/CLLD fil-FAEŻR 2014-2020	3
1.3. L-Għan tal-Miżura ta' Kooperazzjoni skont il-LEADER/CLLD	3
2. Bażi legali ta' l-attivitajiet ta' kooperazzjoni tal- Miżura LEADER.....	4
3. Kundizzjonijiet ta' eligibbiltà skont il-FAEŻR.....	5
3.1. Prinċipji ġenerali	5
3.2. Tipi ta' appoġġ	7
3.2.1. Appoġġ tekniku preparatorju	7
3.2.2. Appoġġ għall-proġett ta' kooperazzjoni	8
3.3. Ambitu finanzjarju tal-appoġġ għall-kooperazzjoni	8
4. Proċeduri għall-għażla ta' attivitajiet ta' kooperazzjoni	9
4.1. L-għażla ta' appoġġ preparatorju tekniku għall-kooperazzjoni	9
4.2. L-għażla tall-proġett ta' kooperazzjoni innifsu	9
4.2.1 Għażla minn gruppi ta' azzjoni lokali (GAL)	9
4.2.2. Għażla mill-Awtoritajiet ta' Ġestjoni	10
5. Dispożizzjonijiet speċifiċi għall-kooperazzjoni transnazzjonali (TNC, transnational cooperation) .	11
6. Ir-rwol tan-netwerks rurali (ENRD u NRNs) fil-miżura ta' kooperazzjoni LEADER.....	12
7. Rakkomandazzjonijiet finali.....	13
ANNEX 1. Dokumenti ta' referenza (perjodu 2014-2020)	14
ANNEX 2. Taqsima 8.4 tal-Gwida tas-CLLD	15
ANNEX 3. Formola għall-iskambju ta' informazzjoni	17

1. Introduzzjoni

1.1. Introduzzjoni għall-gwida

Din il-gwida għandha l-għan li tikkjarifika r-rwol tal-attivitajiet ta' kooperazzjoni skont il-miżura LEADER fil-programmi tal-iżvilupp rurali 2014-2020.

Din il-gwida għandha titqies biss bħala dokument ta' referenza u ma tikkostitwix l-ebda regola leġislattiva ġdida. Fi kwalunkwe każ, l-interpretazzjoni tad-dritt komunitarju hija finalment taħt ir-responsabilità tal-Qorti tal-Ġustizzja Ewropea.

Dan id-dokument huwa kumplimentari għall-Gwida dwar l-Iżvilupp Lokali Mmexxi mill-Komunità (CLLD, Community-led Local Development) - maħruġ mill-erba' Direttorati Ġenerali (DGs) tal-Kummissjoni Ewropea responsabbli għall-Fondi SIE¹ - li jiggwida fuq attivitajiet ta' kooperazzjoni CLLD kif previst fir-Regolament dwar Dispożizzjonijiet Komuni (CPR) u fir-regolamenti speċifiċi għall-fond għall-FAEŻR² u l-FEMS³.

1.2. Introduzzjoni għall-Miżura LEADER/CLLD fil-FAEŻR 2014-2020

Matul il-perjodu 2014-2020, il-FAEŻR ser jappoġġja proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali u interterritorjali mwettqin minn gruppi ta' azzjoni lokali (GAL) bħala parti mill-implimentazzjoni ta' strateġiji ta' żvilupp lokali (SŻL) magħzula skont il-prinċipji CLLD/LEADER.

Appoġġ għall-miżuri ta' kooperazzjoni huwa element obligatorju tal-miżura LEADER. Kemm l-appoġġ preparatorju għall-kooperazzjoni kif ukoll l-appoġġ għall-proġetti ta' kooperazzjoni għandhom jiġu inklużi fil-Programmi ta' Żvilupp Rurali (PŻR). Madankollu, għalkemm rakkomandat, mhux obligatorju fil-livell tal-GAL. Il-GAL individwali huma awtonomi li jiddeċiedu jekk għandhomx jużaw jew le l-appoġġ għal kooperazzjoni skont kif disponibbli fil-Programmi ta' Żvilupp Rurali (PŻR).

1.3. L-Għan tal-Miżura ta' Kooperazzjoni skont il-LEADER/CLLD

Il-kooperazzjoni hija **metodu kif l-opinjoni lokali jkunu ikkumplimentati b'idejat ġodda u jinġieb għarfien ġdid fil-lokal sabiex jitjiebu l-istrateġiji lokali**. B'hekk jinġhata **spinta l-karattru innovattiv tal-azzjonijiet tal-iżvilupp lokali** u tikkontribwixxi għal żieda fil-kompetittività permezz ta': żvilupp ta' kapaċitajiet u l-introduzzjoni ta' shab ġodda fin-negozju; u d-diffużjoni tal-innovazzjoni, il-ħila Prattika u kompetenzi ġodda.

Barra mill-potenzjal ta' benefiċċji ta' kooperazzjoni interterritorjali (fi hdan Stat Membru), **il-kooperazzjoni transnazzjonali tagħti valur miżjud Ewropew supplimentari għall-iżvilupp lokali**.

Il-kooperazzjoni ta' territorju ta' GAL ma' żoni ġeografici oħrajn tista' tkun **element ewlieni ta' kwalunkwe strateġija ta' żvilupp lokali (SŻL) ta' CLLD/LEADER jew assi addizzjonali għal din l-istrateġija**. Tista' tevolvi fi stadji u minn skambju ta' esperjenza, għat-trasferiment ta' Prattika promettenti jew għal attività komuni. Kooperazzjoni ma' territorji oħrajn li jimplementaw CLLD/LEADER tista' tkun **għodda strateġika li l-GAL jistgħu**

¹ Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej

² Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali

³ Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd

jużaw biex tintlaħaq il-massa kritika meħtieġa għal xi proġetti jew biex jingabru biżżejjed riżorsi u għarfien.

2. Bażi legali ta' l-attivitajiet ta' kooperazzjoni tal- Miżura LEADER

Il-kooperazzjoni skont il- miżura LEADER hija bbażata fuq testi legali differenti.

Ir-Regolament 1303/2013 (CPR):

Artikolu 32 *Żvilupp lokali mmexxi mill-komunità*

- (2) Żvilupp lokali mmexxi mill-komunità għandu jkun:
- (d) imfassal b'tali mod li jitqiesu l-ħtiġijiet u l-potenzjal lokali, u jiġu inklużi karatteristiċi innovattivi fil-kuntest lokali, netwerking u, fejn xieraq, kooperazzjoni.

Artikolu 34 *Gruppi ta' azzjoni lokali*

- (3) Il-kompiti ta' gruppi ta' azzjoni lokali għandhom jinkludu dan li ġej:
- (f) l-għażla tal-operazzjonijiet u l-istipular tal-ammont ta' finanzjament u, fejn rilevanti, l-ippreżentar tal-proposti lill-korp responsabbli għall-verifika finali ta' eliġibiltà qabel l-approvazzjoni;
- (5) Fil-każ ta' attivitajiet ta' kooperazzjoni ta' gruppi ta' azzjoni lokali kif imsemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 35(1), il-kompiti msemmija fil-punt (f) tal-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu jistgħu jitwettqu mill-awtorità ta' ġestjoni responsabbli.

Artikolu 35 *Appoġġ mill-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej għal żvilupp lokali mmexxi mill-komunità*

- (1) Appoġġ mill-Fondi SIE kkonċernati għall-iżvilupp lokali mmexxi mill-komunità għandu jkopri:
- (c) thejjiġa u implimentazzjoni tal-attivitajiet ta' kooperazzjoni tal-grupp ta' azzjoni lokali;

Ir-Regolament 1305/2013 (ir-Regolament FAEŻR):

Artikolu 44 *Attivitajiet ta' kooperazzjoni LEADER*

- (1) L-appoġġ imsemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 35(1) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 għandu jingħata lil:
- (a) proġetti ta' kooperazzjoni fi hdan Stat Membru (kooperazzjoni interterritorjali) jew proġetti ta' kooperazzjoni bejn territorji f'diversi Stati Membri jew ma' territorji fpajjiżi terzi (kooperazzjoni transnazzjonali),
- (b) appoġġ tekniku preparatorju għal proġetti ta' kooperazzjoni interterritorjali u transnazzjonali, bil-kundizzjoni li l-gruppi ta' azzjoni lokali jkunu jistgħu juru li huma jipprevedu l-implimentazzjoni ta' proġett konkret.
- (2) Minbarra gruppi ta' azzjoni lokali oħrajn, is-shab ta' grupp ta' azzjoni lokali skont il-FAEŻR jistgħu jkunu:
- (a) grupp ta' shab pubbliċi u privati lokali f'territorju rurali li qiegħed jimplimenta strateġija ta' żvilupp lokali fi hdan jew barra mill-Unjoni;
- (b) grupp ta' shab pubbliċi u privati lokali f'territorju mhux rurali li qiegħed jimplimenta strateġija ta' iżvilupp lokali.
- (3) F'każijiet meta proġetti ta' kooperazzjoni m'humix magħżulin mill-gruppi ta' azzjoni lokali, l-Istati Membri għandhom jistabbilixxu sistema ta' applikazzjoni kontinwa.
- Għandhom jippubblikaw il-proċeduri amministrattivi nazzjonali jew reġjonali li jikkonċernaw l-għażla ta' proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali u lista tal-ispejjeż elegibbli mhux aktar tard minn sentejn wara d-data tal-approvazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom.
- Approvazzjoni ta' proġetti ta' kooperazzjoni mill-awtorità kompetenti għandha ssir mhux aktar tard minn erba' xhur wara d-data tas-sottomissjoni tal-applikazzjoni tal-proġett.
- (4) L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni l-proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali approvati.

Artikolu 52 *Netwerk Ewropew għall-Iżvilupp Rurali*

(3) Il-kompiti tan-netwerk għandhom ikunu li (...)

(g) jappoġġja n-netwerks nazzjonali u inizjattivi ta' kooperazzjoni transnazzjonali u l-iskambju li jikkoncerna azzjonijiet u esperjenza fil-qasam tal-iżvilupp rurali ma' netwerks f'pajjiżi terzi;

(h) speċifikament għal gruppi ta' azzjoni lokali: (...)

(ii) jikkoopera mal-korpi ta' appoġġ tan-netwerking u dawk tekniċi għall-iżvilupp lokali stabbiliti mill-FAEŻR, il-FSE u l-FEMS fir-rigward tal-attivitatiet ta' żvilupp lokali u l-kooperazzjoni transnazzjonali tagħhom.

Artikolu 54 *Netwerk rurali nazzjonali*

(3) appoġġ tal-FAEŻR skont l-Artikolu 51 (3) għandu jintuża: (...)

(b) għall-preparazzjoni u l-implimentazzjoni ta' pjan ta' azzjoni li jkopri minn tal-inqas dan li ġej: (...)

(iii) attivitatiet rigward il-provvista ta' taħriġ u netwerking għal gruppi ta' azzjoni lokali u b'mod partikolari assistenza teknika għal kooperazzjoni interterritorjali u transnazzjonali, faċilitazzjoni ta' kooperazzjoni fost gruppi ta' azzjoni lokali u t-tfittxija ta' shab għall-miżura msemmija fl-Artikolu 35 (...).

3. Kundizzjonijiet ta' eliġibbiltà skont il-FAEŻR⁴

3.1. *Prinċipji ġenerali*

- L-ambitu ġeografiku:

L-ambitu ġeografiku ta' shab ta' kooperazzjoni għal-GALs taħt il-FAEŻR/LEADER huma elenkati fl-Artikolu 44(2) tar-Regolament FAEŻR. B'mod partikolari, dan l-artikolu jiddikkjara li l-GAL jistgħu jikkooperaw ma' shab minn pajjiżi **fi hdan u minn barra mill-Unjoni Ewropea**. Is-shab minn ġewwa l-Unjoni Ewropea jistgħu jinsabu kemm **fiż-żoni rurali kif ukoll f'dawk urbani**. Madankollu, is-shab minn barra l-Unjoni Ewropea jistgħu jinsabu biss f'żoni rurali.

Sabiex il-potenzjal tal-benefiċċji tal-kooperazzjoni jkunu massimizzati bis-sħiħ, l-Awtoritajiet ta' Ġestjoni (AG) għandhom jevitaw li jillimitaw l-ambitu ġeografiku tal-kooperazzjoni. Filwaqt li l-GAL jistgħu jikkooperaw bi shubiji f'żoni urbani jew f'żoni barra mill-UE, l-operazzjonijiet biss li jikkoncernaw SŻL/GAL magħżulin għal appoġġ skont il-miżura CLLD/LEADER ta' programm ta' żvilupp rurali ser ikunu eliġibbli għall-finanzjament mill-FAEŻR. Id-dispożizzjonijiet dwar "L-eliġibbiltà ta' operazzjonijiet li jiddependu fuq il-post" stabbiliti għall-Fondi SIE għandhom jiġu rrispettati (ara l-Artikolu 70 CPR), b'mod partikolari fir-rigward tan-nefqa f'pajjiżi terzi.

- Tip ta' shab

⁴ Il-ENRD żviluppa "Gwida ta' Kooperazzjoni Transnazzjonali [TNC] ta' LEADER" skont il-"LEADER Gateway", li jista' jkun għodda utli biex jgħin fl-iżvilupp ta' approċċ speċifiku għall-kooperazzjoni tal-ippogrammar. In-Netwerk ippubblika wkoll skedi ta' informazzjoni b'informazzjoni speċifika għal kull Stat Membru dwar ir-regoli u l-proċeduri ta' regoli dwar il-kooperazzjoni transnazzjonali (TNC) fl-2007-13: http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/leader/tnc_guide/en/tnc_guide_en.html

Barra minn hekk, ir-Rapport tal-Grupp Fokali 3 tal-ENRD LEADER ("Implimentazzjoni tal-miżuri ta' kooperazzjoni LEADER") jinkludi elementi ta' analiżi u rakkomandazzjonijiet prezżjużi: http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/leader/leader/focus-groups/en/focus-group-3_en.html

Meta jiġu definiti r-regoli għall-kooperazzjoni, l-AG għandhom jipprevedu firxa wiesgħa ta' sħab sabiex jitqiesu l-forom differenti kollha possibbli ta' sħubiji misjuba f'żoni ġeografiċi fi hdan jew barra mill-Unjoni. B'mod partikolari, ma għandhomx jeskludu l-kooperazzjoni bejn il-GAL u gruppi oħra li ma' humiex GAL.

L-Artikolu 44(2) tar-Regolament tal-FAEŻR jiddikkjara li sieheb fi proġett ta' kooperazzjoni ta' GAL tal-LEADER li iżda mhuwiex GAL għandu jkun "grupp mgħamul minn sħab pubbliċi u privati lokali (...) li qiegħed jimplementa strateġija ta' żvilupp lokali". Dan ifisser li l-ambitu tal-azzjoni ta' dan il-grupp għandu jkun simili għal dak ta' GAL, iżda ma għandux għalfejn ikun konformi mal-karatteristiċi kollha stipultai fl-Artikolu 33 CPR (dwar "Strateġiji ta' żvilupp lokali mmexxi mill-komunità").

Fil-bidu ta' proġett ta' kooperazzjoni, is-sħab għandhom jiffirmaw ftehim li jispeċifika b'mod ċar il-kompiti ta' kull sieheb.

Huwa rrakkomandat li s-sħab jiddefinixxu minn qabel/jaqblu minn qabel dwar il-kriterji ewlenin relatati mal-attivitajiet li għandhom jitwettqu. Dawn jistgħu wkoll jaqblu dwar it-tipi ta' operazzjoni li jaqgħu barra mill-ambitu tal-proġett.

Huwa importanti wkoll li s-sħab tal-kooperazzjoni jzommu lil xulxin infurmati dwar il-progress fir-rigward tal-proġett u kwalunkwe bidla fl-implimentazzjoni tiegħu, sabiex jippermettu aġġustamenti meħtieġa sabiex ikun żgurat li jintlaħqu l-oġġettivi tal-proġett miftiehma b'mod reċiproku.

- Benefiċjarji ta' proġetti ta' kooperazzjoni:

Proġetti ta' kooperazzjoni jeħtieġu grad oġhla ta' koordinazzjoni minn proġetti lokali ordinarji. F'hafna każijiet għandhom ukoll dimensjoni kollettiva jew territorjali b'saħħitha. F'dawk il-każijiet, jagħmel sens li l-benefiċjarju finali tal-appoġġ għal proġett ta' kooperazzjoni jista' jkun ukoll il-GAL innifsu. Dan huwa permess b'mod esplicitu mill-Artikolu 34(4) CPR.

- Is-sieheb ewlieni

Mhuwiex obligatorju għall-proġetti ta' kooperazzjoni li jaħtru sieheb ewlieni (xi kultant imsejjaħ il-grupp ta' azzjoni lokali li jikkoordina), iżda huwa rrakkomandat li jsir hekk.. Jekk ma hemm l-ebda sieheb ewlieni, irid ikun hemm diviżjoni estremament ċara tal-kompiti bejn il-partijiet kollha involuti u livell għoli ħafna u ugwali ta' impenn.

Ir-rwoli u r-responsabbiltajiet tas-sieheb ewlieni għandhom normalment jinkludu:

- It-tmexxija u l-koordinazzjoni tad-disinn tal-proġett - inkluż it-tnejjja tal-ftehim ta' kooperazzjoni bejn is-sħab;
- Il-koordinazzjoni u l-monitoraġġ tal-applikazzjonijiet għal finanzjament minn kull sieheb;
- It-tmexxija u l-koordinazzjoni tal-implimentazzjoni tal-proġett u tal-kompiti li għandhom jitwettqu minn kull sieheb (l-organizzazzjoni tal-iskambji, outputs kongunti u l-bqija);
- Il-monitoraġġ u l-komunikazzjoni tal-kisbiet u l-progress finanzjarju.

Rwoli u responsabbiltajiet oħra jistgħu jiżdiedu skont il-ħtiġijiet ta' kull proġett ta' kooperazzjoni.

Ir-responsabbiltajiet tas-sieheb ewlieni jehtieg li jigu koperti b'bagit tal-progett oghla minn dawk tas-shab l-ohra. Dan jista' jigi ffinanzjat kemm: minn GAL jew bagit tal-programm ghal kooperazzjoni tas-sieheb ikkoncernat; jew minn kontribuzzjoni mis-shab l-ohra tal-progett.

3.2. *Tipi ta' appogg*

3.2.1. Appogg tekniku preparatorju ⁵

L-Artikolu 35 (1)(c) CPR jiddikkjara li "Appogg mill-Fondi SIE kkoncernati ghall-izvilupp lokali mmexxi mill-komunita ghandu jkopri: it-thejjija u l-implimentazzjoni tal-attivitajiet ta' kooperazzjoni tal-grupp ta' azzjoni lokali."

Dan ifisser li **element ta' appogg tekniku preparatorju huwa obligatorju** u ghandu jigi introdott fil-PZR kollha **ghall-perjodu kollu ta' pprogrammar**. Tali appogg ta' qabel l-izvilupp kien digà pprovdut minn hafna programmi matul l-2007-2013 u anke matul Leader+, izda issa sar element obligatorju tal-appogg ghall-kooperazzjoni. Dan jimmira biex jaghti spinta ghal-użu ta' attivitajiet ta' kooperazzjoni mill-GAL.

L-**ispejjeż maghmula eligibbli skont l-appogg tekniku preparatorju** jistghu jinkludu, pereżempju:

- spejjeż relatati ma' laqghat ma' shab potenzjali (vjaġġar, akkomodazzjoni, u mizati ta' interpreti eċċ.);
- spejjeż ta' qabel l-izvilupp tal-progett (eż. parteċipazzjoni favvenimenti, studju ta' fattibbiltà tal-progett, konsultazzjoni ghal kwistjonijiet speċifiċi, spejjeż tat-traduzzjoni, spejjeż addizzjonali tal-persunal).

Madankollu, huwa diffiċli li wiehed jipprevedi l-attivitajiet kollha li jistghu jkunu meħtieġa biex jintlahqu l-ħtigijiet individwali ta' GAL fit-thejjija ta' progett ta' kooperazzjoni. Ghalhekk, huwa rrakkomandat hafna li **d-deskrizzjoni tal-ispejjeż elegibbli fil-PZR ma tkunx restrittiva hafna**.

Appogg tekniku preparatorju jista' jinghata biss bil-kundizzjoni li GAL juri li qiegħed jipprevedi l-implimentazzjoni ta' progett konkret. Dan ifisser li mill-inqas ghandu jidentifika l-oġettivi u l-karattru tal-progett ippjanat. Madankollu, **li wiehed jirċievi l-appogg tekniku preparatorju, ma jimplikax obbligu biex tali progett jitwettaq aktar tard** jekk, pereżempju, dan juri li mhux vijabbli. L-appogg preparatorju xorta waħda għadu eligibbli jekk il-progett ma jseħx u l-GAL ma għandhomx ikunu obbligati li jhallsu lura l-finanzjament.

Appogg preparatorju tekniku ma għandux jiffinanzja n-nefqa wara tkun li giet stabbilita shubija ta' kooperazzjoni abbażi ta' ftehim, peress li l-appogg preparatorju b'definizzjoni għandu jsir qabel il-progett ta' kooperazzjoni nnifsu.

L-AĠ jistghu jiddeciedu li jadottaw limitu massimu għall-appogg tekniku preparatorju, u huma ħielsa li jagħzlu l-approċċ u l-kriterji adatti (pereżempju ammont fiss ghal kull GAL jew ghal kull applikazzjoni eċċ.)

⁵ Artikolu 44(1)(b) Regolament (UE) Nru 1305/2013

3.2.2. Appoġġ għall-proġett ta' kooperazzjoni⁶

L-appoġġ tal-FAEŻR jista' jintuża wkoll għall-finanzjament tal-attivitajiet tal-proġett ta' kooperazzjoni nnifsu.

Il-proġett ta' kooperazzjoni għandu jkun **attività konkreta b'riżultati jew outputs identifikati b'mod ċar** li jipproduċu benefiċċji għat-territorji kkonċernati. Il-proġetti jistgħu jkunu ffukati fuq firxa wiesgħa ta' azzjonijiet. Dawn jistgħu, pereżempju, ikopru l-bini ta' kapaċità u t-trasferiment tal-esperjenza fuq l-iżvilupp lokali permezz ta', pereżempju, pubblikazzjonijiet komuni, seminars ta' taħriġ u arrangamenti ta' ġemellaġġ (bħal skambji ta' maniġers u persunal tal-programm) li jwasslu għall-adozzjoni ta' metodi metodoloġiċi jew ta' hidma komuni jew simili jew għall-hidma ta' żvilupp kongunta jew ikkoordinata.

Il-kriterji ta' eliġibbiltà jistgħu jiġu stabbiliti fis-SŻL jew fil-livell ta' programm, skont is-sistema ta' għażla magħzula (ara 4.2.1 u 4.2.2 hawn taht). Il-kriterji għandhom isegwu l-istess approċċ użat għall-proġetti implimentati skont is-SŻL ("proġetti lokali")⁷.

3.3. Ambitu finanzjarju tal-appoġġ għall-kooperazzjoni

Fi hdan kull PŻR, ammont speċifiku tal-baġit għall-miżura LEADER għandha tkun riservata għall-attivitajiet ta' kooperazzjoni. Dan sabiex jiggarrantixxi lill-GAL il-fattibbiltà tal-implimentazzjoni ta' tali proġetti. Il-baġit għall-kooperazzjoni għandu jidher fit-tabelli tal-output finanzjarju tal-PŻR.

Fejn l-għażla tal-proġetti ta' kooperazzjoni hija mwettqa mill-GAL, il-baġit relatat għandu jkun allokat minn qabel għall-GAL flimkien mal-allokkazzjoni għall-implimentazzjoni ta' proġetti lokali. Jekk, għall-kuntrarju, l-attivitajiet ta' kooperazzjoni huma amministrati b'mod ċentrali, il-GAL ma għandhom l-ebda baġit allokat minn qabel għal dawk l-attivitajiet u japplikaw għal appoġġ fuq bażi ta' proġett fil-qafas ta' sejhiet organizzati mill-AG.

L-esperjenza wriet li l-iżvilupp ta' proġetti ta' kooperazzjoni jehtieg iż-żmien. Huwa għalhekk li huwa rrakkomandat ukoll li jiġi żgurat baġit għall-**kofinanzjament** nazzjonali għal kooperazzjoni matul il-perjodu ta' finanzjament kollu.

Kategoriji tal-Ispejjeż:

Barra **mill-ispejjeż irregistrati b'mod individwali** minn kull sieheb tal-kooperazzjoni, is-sehem **fl-ispejjeż komuni** irregistrati fi hdan l-attivitajiet ta' kooperazzjoni għandhom ikunu eliġibbli wkoll. L-ispejjeż komuni huma dawk li jridu jinqasmi mis-shab (pereżempju għal sit web jew brochure kongunti).

Sabiex jiġu evitati ostakoli mhux meħtieġa għall-GAL, għandhom isiru sforzi fuq livell nazzjonali biex jiġu armonizzati l-kategoriji tal-ispejjeż kollha possibbli fil-gwida jew il-leġislazzjoni nazzjonali u, fuq kollox, biex jiġu identifikati b'mod ċar il-kategoriji tal-ispejjeż mhux eliġibbli.

⁶ Artikolu 44(1)(a) Regolament (UE) Nru 1305/2013

⁷ Artikolu 35(1)(b) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013

4. Proċeduri għall-għażla ta' attivitajiet ta' kooperazzjoni

4.1. L-għażla ta' appoġġ preparatorju tekniku għall-kooperazzjoni

Sabiex jiġi ffaċilitat il-bidu tal-hidma ta' kooperazzjoni, huwa rrakkomandat li jkun hemm proċedura separata għal appoġġ preparatorju tekniku distint mill-proċedura tal-għażla għall-proġetti ta' kooperazzjoni.

L-għażla ta' appoġġ tekniku preparatorju tista' ssir jew:

a) permezz ta' proċedura ta' għażla amministrattiva - l-għotja hija mgħotija lill-GAL magħżulin wara s-sottomissjoni ta' applikazzjoni lill-Awtorità ta' Ġestjoni; jew

b) permezz ta' proċedura ta' għażla lokali mwettqa mill-GAL bl-użu ta' parti mill-baġit allokat għall-implimentazzjoni tal-SŻL tagħhom.

4.2. L-għażla tall-proġett ta' kooperazzjoni innifsu

Skont l-Artikolu 34 (CPR), huwa f'idejn il-GAL li jagħzel proġetti li jridu jiġu implimentati skont l-istrategġija ta' żvilupp lokali (SŻL). Min-naħa l-oħra, b'deroga mill-Artikolu 34(3)(f) CPR, il-proġetti ta' kooperazzjoni jistgħu f'xi każijiet jintgħażlu mill-Awtorità ta' Ġestjoni (AĠ).

Għalhekk, hemm żewġ modi kif jintgħażlu l-proġetti: għażla mill-GAL; u permezz tal-AĠ (ara 4.2.1 & 4.2.2 hawn taħt). Huwa possibbli wkoll li jintużaw iż-żewġ modi ta' għażla tal-proġetti ta' kooperazzjoni fl-istess hin fi programm wieħed.

L-awtoritajiet responsabbli għandhom jikkontribwixxu b'mod proattiv għat-tnaqqis tad-dewmien fil-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet; is-suċċess tal-proġetti ta' kooperazzjoni jiddependi b'mod ċar fuq it-trattament rapidu ta' applikazzjonijiet mis-sħab ta' kooperazzjoni differenti. Id-deċiżjoni dwar l-allokazzjoni tal-finanzjament għandha ssir fi żmien erba' xhur mid-data tas-sottomissjoni tal-proġett (it-tielet paragrafu tal-Artikolu) 44(3) tar-Regolament FAEŻR.). Dan il-limitu ta' żmien għandu japplika wkoll għall-proġetti ta' kooperazzjoni magħżulin mill-GAL.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-differenzi fil-proċeduri tal-għażla u l-iskadenzi ma jiskoraġġixxux lill-GAL mill-kooperazzjoni. Barra minn proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet mgħaġġel, huwa rrakkomandat li l-AĠ, pereżempju, isibu modi għall-għoti ta' approvazzjoni proviżorja għal proġetti ta' kooperazzjoni fit-territorju tagħhom stess, soġġett għall-approvazzjoni tas-sħab minn AĠ oħrajn fi żmien raġonevoli. Dan għandu jiffaċilita l-implimentazzjoni tal-proġetti li jinvolvu l-approvazzjoni ta' amministrazzjonijiet nazzjonali jew reġjonali differenti.

4.2.1 Għażla minn gruppi ta' azzjoni lokali (GAL)

Fejn il-kooperazzjoni giet integrata fi strategġija ta' żvilupp lokali (SŻL) ta' GAL bħala waħda mill-prijoritajiet tiegħu, il-proġetti ta' kooperazzjoni jintgħażlu mill-GAL. F'dan il-mudell ta' implimentazzjoni, l-approċè minn isfel għal fuq japplika wkoll għall-kooperazzjoni.

Idealment, u biex jibqgħu kemm jista' jkun qrib il-prinċipji ta' CLLD/LEADER, huwa rrakkomandat hafna li l-GAL jinkludu attivitajiet ta' kooperazzjoni fis-SŻL tagħhom. Dan jista' jieħu l-forma ta' attivitajiet ta' kooperazzjoni speċifiċi jew strategġija ta' kooperazzjoni

komprehensiva, skont il-htigijiet identifikati fl-analizi tas-saħħiet, in-nuqqasijiet, l-opportunitajiet u t-theddid (SWOT).

IL-GAL jiddikkjara l-intenzjoni tiegħu li jikkoopera fil-qasam/fl-oqsma kopert/koperti mill-istrateġija tiegħu; iżda s-shab eżatti mhumiex neċessarjament identifikati (peress li, pereżempju, dawn ikunu għadhom iridu jintgħażlu għall-finanzjament ta' LEADER skont il-PŻR tagħhom. Il-GAL jipprevedi għal kooperazzjoni fil-pjan ta' azzjoni u l-pjan ta' finanzjament tiegħu (li jistgħu jiġu aġġustati bħala riżultat ta' proċedura ta' monitoraġġ u evalwazzjoni meta meħtieġ).

F'dan il-każ, il-baġit ta' kooperazzjoni huwa allokati lill-GAL flimkien mal-allokkazzjoni għall-implimentazzjoni tas-SŻL. Il-GAL jagħzel il-proġetti ta' kooperazzjoni tiegħu bħal kwalunkwe proġett ieħor fi hdan is-SŻL. Ir-rwol tal-awtoritajiet involuti huwa konsegwentement l-istess ukoll bħal dak fi kwalunkwe proġett ieħor għalkemm x'aktarx ikun hemm aktar passi peress li s-shab tal-proġett jistgħu jiddependu fuq l-approvazzjoni ta' awtorità oħra.

Madankollu, huwa possibbli wkoll li ssir deroga mid-dritt tal-GAL li jagħzel proġetti ta' kooperazzjoni għall-AĠ għaliex dawn mhumiex biss proġetti lokali, iżda għandhom impatt territorjali usa'. L-AĠ tista', għalhekk, issib li hu importanti li tidderiegi l-proċess billi toħroġ sejhiet għal proġetti, tistabbilixxi bord tal-għażla għal proġetti ta' kooperazzjoni, u tiddefenixxi kriterji uniformi li jinkludu approċċ tematiku għall-GAL kollha fil-qasam tal-programm.

Hafna Stati Membri ttrattaw l-affarijiet b'dan il-mod matul bosta generazzjonijiet ta' LEADER (ara eżempji tal-perjodu attwali⁸). Tali għażla m'għandhiex, madankollu, iċċaħhad lill-GAL milli jagħzlu proġetti ta' kooperazzjoni li huma konformi mal-istrateġija tagħhom. Lanqas ma għandha telimina jew iddgħajjef il-karattru minn isfel għal fuq tal-proġetti.

4.2.2. Għażla mill-Awtoritajiet ta' Ġestjoni

Fil-każ fejn l-AĠ jieħdu hsieb l-għażla tal-proġetti ta' kooperazzjoni, għandhu jiġi stabbilit proċess fejn applikazzjoni tista' tiġi ipprezentata lill-AĠ minghajr ebda restrizzjonijiet meta dan jista' isir (Artikolu 44(3) tar-Regolament FAEŻR). Dan l-obbligu għandu jinftiehem b'tali mod li, jekk l-għażla tal-proġetti tkun organizzata permezz ta' sejhiet, dawn għandhom ikunu jew miftuħin b'mod permanenti għal matul il-perjodu kollu jew għandu jkun hemm mill-inqas minn tlieta sa erba' sejhiet fis-sena sabiex ikun garantit aċċess kontinwu għal dan it-tip ta' appoġġ.

Fi kwalunkwe każ, is-sejhiet għandhom ikunu organizzati ta' spiss biżżejjed biex ma tkunx imfikkla l-implimentazzjoni ta' proġetti li jinvolvu shab li ġejjin minn żoni tal-programm differenti (ara t-Taqsima 5 hawn taht u anki l-Anness 2: Gwida CLLD, taqsima 8.4). Minhabba ż-żmien meħud biex jintgħażlu proġetti ta' kooperazzjoni, l-AĠ huma mhegga biex isibu modi biex jarmonizzaw l-għeluq tal-proċess ta' għażla fi tmiem il-programm.

⁸ Ara "Member States TNC rules & procedures, 2007-2014" ("Regoli & proċeduri tal-Istati Membri dwar il-proċeduri TNC, 2007-2013") fuq is-sit web tal-ENRD: http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/leader/tnc_guide/member-states-tnc-rules-and-procedures/en/member-states-tnc-rules-and-procedures_en.html

L-AĠ għandha tikkomunika wkoll jekk proġett giex approvat jew le lis-shab u lill-AĠ oħra. Dan l-iskambju ta' informazzjoni huwa meħtieġ peress li l-implimentazzjoni tal-proġett (eż. pagamenti) tista' tibda biss jekk il-proċeduri rilevanti kollha jkunu tlestew.

Kif iddikjarat hawn fuq, l-AĠ għandhom jiżguraw proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet mgħaġġel u huma mhegġa biex isibu modi għall-ghoti ta' approvazzjoni proviżorja għal proġetti ta' kooperazzjoni fit-territorju tagħhom stess soġġett għall-approvazzjoni tas-shab minn AĠ oħra fi perjodu ta' zmien raġonevoli. Tali miżuri għandhom jiffacilitaw l-implimentazzjoni tal-proġetti li jinvolvu l-approvazzjoni ta' amministrazzjonijiet nazzjonali jew reġjonali differenti.

5. Dispożizzjonijiet speċifiċi għall-kooperazzjoni transnazzjonali (TNC, transnational cooperation)

Ir-Regolament FAEŻR jinkludi dispożizzjonijiet li għandhom speċifikament itejbu l-implimentazzjoni ta' proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali (TNC, transnational cooperation) u jnaqqsu l-ostakoli magħrufa, li huma marbuta mal-fatt li kull proġett jeħtieġ l-approvazzjoni ta' diversi AĠ minn Stati Membri differenti.

L-Artikolu 44 tar-Regolament FAEŻR jinkludi bosta obbligi importanti għall-AĠ responsabbli mill-ġestjoni ta' TNC kif stipulati hawn taħt. (Ara wkoll it-Taqsima 6 għal obbligi kemm għan-Netwerk Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (ENRD) u għan-Netwerks Rurali Nazzjonali (NRNs) fir-rigward ta' appoġġ tekniku għal TNC.)

- ***"[L-Istati Membri] għandhom jippublikaw il-proċeduri amministrattivi nazzjonali jew reġjonali li jikkonċernaw l-għażla ta' proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali u l-lista tal-ispejjeż eliġibbli mhux aktar tard minn sentejn wara d-data tal-approvazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom"*** (paragrafu 2 Artikolu 44(3) tar-Regolament FAEŻR)

Dan għandu jgħin sabiex jiġi ipprovdut informazzjoni li hija aċċessibbli għall-pubbliku fir-rigward ta' dawn il-punti lill-partijiet interessati kollha. Dan huwa importanti b'mod partikolari għall-GAL li, biex jistabbilixxu proġett ta' TNC, iridu jifhmu mhux biss ir-regoli għal TNC fil-PŻR tagħhom stess, iżda anki dawk li japplikaw għal kwalunkwe sieħeb ta' kooperazzjoni.

Huwa rrakkomandat ukoll li jsir skambju ta' esperjenza bejn it-tipi differenti ta' regoli biex jinkisbu approċċi simili. Dan huwa importanti b'mod partikolari għall-Istati Membri (SM) li bejniethom jistgħu jkunu mistennija ħafna proġetti TNC – skont l-esperjenza 2007-13. Ta' ispirazzjoni jistgħu jkunu l-iskedi informattivi tat-TNC (fiches) għal kull Stat Membru ppubblikati fuq is-sit web tal-FAEŻR 2007-2013. Huwa mistenni li għall-2014-2020, il-FAEŻR ser jiġbor u jippubblika l-informazzjoni b'mod simili.

- ***"Approvazzjoni ta' proġetti ta' kooperazzjoni mill-awtorità kompetenti għandha ssir mhux aktar tard minn erba' xhur wara d-data tas-sottomissjoni tal-applikazzjoni tal-proġett."*** (Paragrafu 3 Artikolu 44(3) tar-Regolament FAEŻR)

Sabiex tiġi ffacilitata l-implimentazzjoni ta' proġetti li jinvolvu l-approvazzjoni ta' amministrazzjonijiet nazzjonali jew reġjonali differenti, l-Istati Membri għandhom jiżguraw proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet mgħaġġel, biex b'hekk id-differenzi fil-proċeduri tal-għażla u l-iskadenzi ma jiskoraġġixx lill-AĠ mill-kooperazzjoni. Iż-

żmien massimu ta' dewmien għat-teħid ta' deċiżjoni dwar applikazzjoni ta' proġett ta' kooperazzjoni li jitqies aċċettabbli mir-Regolament huwa ta' erba' xhur.

Huwa rrakomandat li l-AG isibu modi għall-għoti ta' approvazzjoni proviżorja lil proġetti ta' kooperazzjoni fit-territorju tagħhom stess soġġett għall-approvazzjoni tas-shab minn AG oħra fi żmien raġonevoli.

- ***"L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni l-proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali approvati."*** (Artikolu 44(4) tar-Regolament FAEŻR)

Dan għandu żewġ objettivi: biex jiġi żgurat segwitu għat-TNC fuq livell Ewropew (fejn il-Kummissjoni tipprovdi informazzjoni konsolidata dwar l-approvazzjonijiet); u biex tiġi offruta pjattaforma għall-iskambju ta' informazzjoni bejn l-Istati Membri involuti fl-istess proġett ta' TNC:

Minhabba n-nuqqas ta' proċedura ta' approvazzjoni koordinata, l-obbligu ta' notifika jirrelata ma' kull approvazzjoni individwali. L-NRN (netwerks rurali nazzjonali) jistgħu jgħinu lill-Awtoritajiet ta' Gestjoni fil-għbir tal-informazzjoni meħtieġa u fit-trasmissjoni tal-informazzjoni. L-ENRD jista' jgħin fi hdan l-ambitu tal-kompiti tiegħu (Artikolu 52(3)(g) tar-Regolament FAEŻR⁹) billi jxerred u jipubblika l-informazzjoni (ara wkoll it-Taqsima 6 hawn taħt).

In-notifika għandha ssir permezz ta' SFC 2014¹⁰. (Għal abbozz ta' formola ta' rappurtar, ara l-Anness 3). Aktar informazzjoni ddetaljata dwar din il-proċedura ser tkun disponibbli fil-hin debitu. Fir-rigward tal-perjodiċità tan-notifiki, huwa rrakomandat li dawn isiru fuq bażi kontinwa.

L-esperjenza fl-2007-2013 uriet li xi Stati Membri jsibuha bi tqila biex jissottomettu n-notifiki jekk ma jkunx fil-pussess tal-informazzjoni kollha mitluba fil-formola. Izda peress li wieħed mill-għanijiet ewlenin huwa li jkun possibbli l-iskambju rapidu ta' informazzjoni, l-Istati Membri huma mistiedna biex jinnotifikaw l-approvazzjonijiet anke jekk il-formola ma tkunx kompletament mimilja. Il-fatt li l-formola hija sottomessa permezz ta' SFC ma jimplika l-ebda konsegwenza negattiva għall-Istat Membru jekk mhijiex kompletament mimilja mill-ewwel. Kwalunkwe informazzjoni li jkun fadal għandha tiġi aġġornata fis-SFC meta tkun disponibbli.

6. Ir-rwol tan-netwerks rurali (ENRD u NRNs) fil-miżura ta' kooperazzjoni LEADER

Ir-Regolament FAEŻR jelenka l-kompiti li n-Netwerk Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (ENRD) u n-Netwerks Rurali Nazzjonali (NRNs) għandhom jissodisfaw. It-tnejn li huma għandhom sehem speċifiku fir-rigward tal-appoġġ ġenerali u tal-appoġġ tekniku speċifiku għal GAL fil-qasam tal-miżura ta' kooperazzjoni LEADER.

Fir-rigward tal-ENRD, hemm mandat ċar kemm għall-appoġġ ta' inizjattivi transnazzjonali kif ukoll tan-netwerks rurali nazzjonali f'dan ir-rigward. Barra minn hekk, l-ENRD ser jikkooopera mal-korpi tan-netwerking u tal-appoġġ tekniku għal CLLD stabbilit mill-Fondi

⁹ Artikolu 52(3). Il-kompiti tan-netwerk għandhom ikunu li... (g) jappoġġja n-netwerks nazzjonali u l-inizjattivi ta' kooperazzjoni transnazzjonali u l-iskambju li jikkonċerna azzjonijiet u esperjenzi fil-qasam tal-iżvilupp rurali ma' netwerks f'pajjiżi terzi.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/sfc/en/index-page>

SIE, anki b'mod partikolari fir-rigward tal-kooperazzjoni transnazzjonali (ara l-Artikolu 52(3)(g) u (h)(ii) tar-Regolament FAEŻR).

Fir-rigward tal-kompiti tal-NRNs fir-rigward tal-kooperazzjoni, hemm fokus speċifiku hafna fuq l-għoti ta' assistenza u faċilitazzjoni teknika tal-attivitajiet ta' kooperazzjoni tal-GAL. Dan jista' jsir permezz ta' taħriġ u għodod tal-IT differenti, iżda jista' jinkludi wkoll l-għoti ta' konsulenza jew mentoring individwali jew kollettiv (ara l-Artikolu 54(3)(b)(iii) tar-Regolament FAEŻR).

7. Rakkomandazzjonijiet finali

Sabiex tiġi promossa l-kooperazzjoni fil-kuntest tal-iżvilupp lokali mmexxi mill-komunità (CLLD, community-led local development), l-Istati Membri (SM) jistgħu jagħtu prijorità fil-proċedura ta' għażla tagħhom lill-GAL li integraw il-kooperazzjoni fl-istrateġiji tal-iżvilupp lokali tagħhom (SŻL). Huma jistgħu, pereżempju, jagħmlu l-kwalità tal-proposti ta' GAL għall-kooperazzjoni bħala kriterju għall-għażla tal-istrateġiji tagħhom.

B'kunsiderazzjoni għall-fat li, fis-sistema ta' ġestjoni kondiviza, mhux ir-regoli kollha jistgħu jkunu armonizzati fil-livell Ewropew, huwa rakkomandat ukoll li jsiru sforzi biex il-proċeduri u d-definizzjonijiet għall-kooperazzjoni ta' LEADER ikunu armonizzati kemm jista' jkun fil-livell tal-Istati Membri. Dan huwa validu b'mod partikolari fir-rigward tal-kooperazzjoni interterritorjali fl-Istati Membri b'PŻR reġjonali, iżda anki bejn l-Istati Membri involuti f'kooperazzjoni transnazzjonali (TNC). Id-dokumenti ta' referenza elenkati hawn taħt jistgħu jkunu ta' għajjnuna f'dan l-aspett.

Għandu jitqies li l-mizura ta' kooperazzjoni LEADER hija għodda distinta għal GAL li qegħdin jimplementaw SŻL. L-użu ta' għodod oħrajn għal kooperazzjoni territorjali offruti mill-Fondi SIE - b'mod partikolari l-programmi tal-għan ta' kooperazzjoni territorjali Ewropea (ETC, European territorial cooperation) iffinanzjati mill-FEŻR - jistgħu jkunu ta' benefiċċju kumplimentari u joħolqu sinerġiji, filwaqt li jitqiesu dejjem l-ambitu u d-daqs differenti tal-proġetti implimentati.

ANNEX 1. Dokumenti ta' referenza (perjodu 2014-2020)

Dokumenti ta' referenza (perjodu 2014-2020)

- **Gwida dwar Żvilupp Lokali mmexxi mill-Komunità għall Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej** (verżjoni minn Ġunju 2014): taqsima 8.4 (Proġetti ta' kooperazzjoni)
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_community_local_development.pdf
- **Gwida dwar Żvilupp Lokali mmexxi mill-Komunità għall-atturi lokali**
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_clld_local_actors.pdf
- **Skeda informattiva ta' miżuri dwar il-programm LEADER** (disponibbli fuq CIRCA)

Dokumenti ta' referenza (perjodu 2007-2013):

- Gwida għall-implimentazzjoni tal-Miżura ta' Kooperazzjoni taht il-mizura LEADER tal-Programmi ta' Żvilupp Rurali 2007-2013 (Tinkludi wkoll elementi metodoloġiċi). Disponibbli fuq: http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/leader/leader/en/transnational-cooperation_en.html
- Grupp Fokali 3 tal-ENRD: "Implementation of the cooperation measure in LEADER", ("Implimentazzjoni tal-miżura ta' kooperazzjoni f'LEADER"), Rapport lis-sottokomitat tal-LEADER tal-20 ta' Mejju 2010: <http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/fms/pdf/BEE357F9-BDB7-6912-A6AE-581D81990191.pdf>
- Dwar aspetti metodoloġiċi ta' kooperazzjoni transnazzjonali (TNC), jekk jogħġbok ara t-taqsima LEADER TNC fuq is-sit web tal-ENRD ("Practical information and tools on how to set-up and to implement Transnational cooperation projects" ("Informazzjoni u għodod prattiċi dwar kif għandhom jiġu stabbiliti u implimentati proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali"): http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/leader/leader/en/transnational-cooperation_en.html
- Ir-Rapport Finali tal-ENRD "The State-of-Play of the Implementation of Rural Development Programme Measure 421 in the EU-27" (Is-Sitwazzjoni Attwali tal-Implimentazzjoni tal-Miżura 421 tal-Programm tal-Iżvilupp Rurali fl-UE-27") (Mejju 2014): http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/app_templates/enrd_assets/pdf/leader-gateway/Measure_421_State_of_play_FINAL_May_2014.pdf
- Gwida tal-NRN, Kapitolu III, Taqsima 3.6: Technical assistance for Transnational Cooperation (TNC) and inter-territorial cooperation (Assistenza teknika għall-Kooperazzjoni Transnazzjonali (TNC) u kooperazzjoni interterritorjali) (2014): http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/app_templates/enrd_assets/pdf/guidebook/3.6.pdf

ANNEX 2. Taqsima 8.4 tal-Gwida tas-CLLD

"8.4. Proġetti ta' kooperazzjoni

Skont is-CLLD, il-Fondi jistgħu jiffinanzjaw it-tnejn u l-implimentazzjoni tal-attivitajiet ta' kooperazzjoni tal-gruppi ta' azzjoni lokali.

Ir-regolamenti tal-FAEŻR u tal-FEMS jiddefinixxu b'mod speċifiku l-ambitu u r-regoli ta' kooperazzjoni għall-GAL LEADER u FLAGS FEMS. Bħal fil-perjodu 2007-13, l-appoġġ ser ikun disponibbli għall-implimentazzjoni ta' proġetti interterritorjali u transnazzjonali. Barra minn hekk, appoġġ tekniku preparatorju jista' jiġi appoġġjat (eż. spejjeż għal-laqqhat bejn sħab potenzjali, studji eċċ.), jekk il-GALs juru li qegħdin ihejju l-implimentazzjoni ta' proġett ta' kooperazzjoni.

Għall-fini ta' simplifikazzjoni u konsistenza, huwa rakkomandat ħafna li jintużaw l-istess regoli għall-FEŻR u l-FSE.

GAL rurali u FLAGS fis-sajd u żoni kostali, issa huma permessi b'mod esplicitu biex jikkooperaw mhux biss mas-sħab li jimplementaw strategija ta' żvilupp lokali f'żoni rurali u tas-sajd rispettivament, kif kien il-każ fl-2007-2013, iżda wkoll ma' sħubijiet pubbliċi-privati f'tipi oħrajn ta' żoni li qegħdin jimplementaw strategija ta' żvilupp lokali. Il-kooperazzjoni ma' sħubiji pubbliċi-privati lokali li jinsabu barra mill-fruntieri tal-UE ser tkun ukoll possibbli, għalkemm il-FAEŻR jirrestringi din il-possibbiltà għal sħab li jinsabu f'żoni rurali, filwaqt li l-FEMS ma jillimitax it-tip ta' żoni eliġibbli.

Din l-opportunità tista' eż. trawwem sinerġiji bejn gruppi lokali li jmexxu strategiji separati iżda li jinsabu (parzjalment) fl-istess zona (eż. zona urbana-rurali jew sajd rurali jew sajd urban). Barra mill-vantaġġ tal-iskambju tal-esperjenza u t-tagħlim reċiproku, il-GALs jibbenefikaw mill-iżvilupp ta' kooperazzjoni madwar temi ewlenin li huma indirizzati ahjar fuq skala akbar.

L-esperjenza LEADER u Assi 4 tal-FES turi li f'ħafna każijiet huma l-GAL/FLAG infushom li ser ikunu benefiċjarji tal-proġetti ta' kooperazzjoni, peress li dawn huma aktar kumplessi biex jiġu mfassla u ġestiti minn proġetti lokali.

Fir-rigward tal-ġestjoni ta' proġetti ta' kooperazzjoni, hemm żewġ possibbiltajiet (abbazi tal-esperjenza LEADER):

8.4.1. L-għażla ta' proġetti ta' kooperazzjoni mill-GAL

Fl-ewwel għażla, il-kooperazzjoni hija integrata fl-istrategiji tal-iżvilupp lokali u l-finanzjament għall-kooperazzjoni (li jkopri appoġġ u proġetti ta' tnejn) huwa allokat fl-istess hin bħall-baġit lokali. Proġetti ta' kooperazzjoni huma magħzula mill-gruppi ta' azzjoni lokali bl-istess mod bħal proġetti lokali.

8.4.2. L-għażla ta' proġetti ta' kooperazzjoni mill-awtoritajiet ta' ġestjoni

Peress li l-proġetti ta' kooperazzjoni huma aktar eżiġenti fit-tfassil u l-ġestjoni tagħhom, xi Stati Membri jistgħu jagħzlu li jippermettu lill-Awtorità ta' Ġestjoni tagħzel dawn il-proġetti, kif ukoll torganizza sejhiet għall-appoġġ tekniku preparatorju għalihom. Dan għandu jinftiehem bħala eċċezzjoni għall-approċċ minn isfel għal fuq.

F'dan il-każ, fir-rigward tal-FAEŻR, l-Awtoritajiet ta' Ġestjoni jridu jistabbilixxu sistema ta' applikazzjonijiet kontinwi. Id-deċiżjonijiet dwar l-allokkazzjoni tal-finanzjament għandhom isiru fi żmien erba' xhur mid-data tas-sottomissjoni tal-proġett. Jekk l-għażla tal-proġetti hija organizzata permezz ta' sejhiet, huwa rrakkomandat li joħorġu mill-inqas bejn tlieta u erba' sejhiet fis-sena sabiex ikun żgurat pass simili ta' approvazzjoni mill-Awtoritajiet ta' Ġestjoni kollha kkonċernati minn proġett ta' kooperazzjoni. Fi kwalunkwe każ, dan ta' spiss għandu jkun biżżejjed biex ma jostakolawx l-implimentazzjoni ta' proġetti li jinvolvu sħab li ġejjin minn żoni tal-programm differenti.

Sabiex tiġi ffaċilitata l-implimentazzjoni ta' proġetti li jinvolvu l-approvazzjoni ta' amministrazzjonijiet nazzjonali jew reġjonali differenti, l-Istati Membri/reġjuni għandhom jagħmlu dispożizzjonijiet adegwati sabiex jiġi żgurat li d-differenzi fil-proċeduri tal-għażla u l-iskadenzi ma jiskoraġġixxux l-GAL mill-kooperazzjoni.

Fir-rigward tal-kooperazzjoni transnazzjonali, skont il-FAEŻR u l-FEMS l-obbligi li ġejjin huma previsti għall-Istati Membri sabiex jappoġġjaw l-implimentazzjoni ġenerali ta' daww il-proġetti:

Il-proċeduri amministrattivi għandhom isiru pubbliċi, inkluż lista ta' spejjeż eliġibbli.

L-Istat Membru għandu jikkomunika wkoll l-approvazzjoni tal-proġetti transnazzjonali kollha fuq bażi regolari lill-Kummissjoni. Għall-FAEŻR, il-Kummissjoni ser tistabbilixxi sistema ta' skambju ta' informazzjoni li ser tgħin lill-awtoritajiet involuti biex ikollhom ħarsa ġenerali dwar il-proċess ta' approvazzjoni ta' proġett fi Stati Membri differenti."

ANNEX 3. Formola għall-iskambju ta' informazzjoni

FORMOLA GHALL-ISKAMBJU TA' INFORMAZZJONI GHAL PROĠETTI TA' KOOPERAZZJONI TRANSNAZZJONALI
1. Informazzjoni bażika dwar il-proġett
1.1. Titlu tal-proġett ta' kooperazzjoni (inkluż akronimu jekk rilevanti) [bl-Ingliż]*:
1.2. It-tul tal-attivitajiet previsti skont il-proġett ta' kooperazzjoni*: 1.2.1. Id-data tal-bidu: 1.2.2. Id-data tat-tmiem:
1.3. Appoġġ tekniku preparatorju [għandu jinghata separatament għal kull sieheb]*: Il-proġett ta' kooperazzjoni kien akkumpanjat b'appoġġ tekniku preparatorju? Iva ☐ Le ☐
1.4. Is-sugġetti tal-proġett / Kliem ewlieni [menu drop-down]*
1.5. L-ispiża totali għat-tul kollu tal-proġett ta' kooperazzjoni (f€)*: li minnhom FAEZR: kontribuzzjoni pubblika oħra: kontribuzzjoni privata: Jekk ingabru fondi oħrajn, jekk jogħġbok indika:
1.6. Informazzjoni addizzjonali (jew is-sit web tal-proġett) [jekk jogħġbok aġti deskrizzjoni qasira tal-proġett]:
2. Informazzjoni dwar shab ta' kooperazzjoni
2.1. Dettalji ta' GAL 1*:
2.1.1. Isem uffiċjali tal-GAL [menu drop-down]: 2.1.1.1. Sieheb ewlieni: Iva ☐ Le ☐
2.1.2. Il-persuna ta' kuntatt għall-kooperazzjoni ta' GAL 2.1.2.1. Isem: 2.1.2.2. Indirizz ta' kuntatt: 2.1.2.3. Numru tat-telefown: 2.1.2.4. Posta elettronika: 2.1.2.5. Il-lingwi mitkellma/mifhuma:
2.1.3. Id-data tal-approvazzjoni tal-proġett:
2.2. Dettalji tal-GAL 2*:
2.2.1. Isem uffiċjali tal-GAL [menu drop-down]: 2.2.1.1. Sieheb ewlieni: Iva ☐ Le ☐
2.2.2. Il-persuna ta' kuntatt għall-kooperazzjoni ta' GAL 2.2.2.1. Isem: 2.2.2.2. Indirizz ta' kuntatt: 2.2.2.3. Numru tat-telefown: 2.2.2.4. Posta elettronika: 2.2.2.5. <i>Il-lingwi mitkellma/mifhuma:</i>
2.2.3. Id-data tal-approvazzjoni tal-proġett:
2.3. Dettalji oħra tas-sieheb [f'każ ta' sieheb li mhuwiex GAL]:

2.3.1. Isem uffiċjali tas-sieheb:
2.3.2. L-isem tal-persuna ta' kuntatt għall-kooperazzjoni 2.3.2.1. Isem: 2.3.2.2. Indirizz ta' kuntatt: 2.3.2.3. Numru tat-telefown: 2.3.2.4. Posta elettronika: 2.3.2.5. Il-lingwi mitkellma/mifhuma:
3. Awtorità ta' Ġestjoni Kompetenti 1 (dettalji tal-persuna ta' kuntatt): 3.1 PŻR [menu drop-down]*: 3.2 Isem: 3.3 Indirizz tal-kuntatt: 3.4 Numru tat-telefown: 3.5 Posta elettronika:
4. Awtorità ta' Ġestjoni Kompetenti 2 (dettalji tal-persuna ta' kuntatt): 4.1 PŻR [menu drop-down]*: 4.2 Isem: 4.3 Indirizz tal-kuntatt: 4.4 Numru tat-telefown: 4.5 Posta elettronika:
5. Status tal-proġett*: 5.1 Għadu għaddej: 5.2 Ikkancellat: 5.3 Lest:

* obbligatorju